

Alt emperyalizm kavramını Kürtlerin kolayca kabul etmesine şaşırđım oldu ama bundan çabuk kurtuldum. Türkiye alt emperyalizminin hedef kitlesi silahlı mücadele veren ve vermeyen Kürtlerdi. AKP'li Kürtleri hariç tutarsak bütün Kürtlerdi diyebiliriz. Kürtler alt emperyalizmin baskısını bire bir yaşadıkları için –bir deyimle- gördükleri köy klavuz istemiyordu.

Türkiye alt emperyalizminin iki dönemi vardır ve her ikisinde de askeri yön ön plandadır. Alt emperyalizm değişik emperyalist merkezler arasında oynayabilmek ve böylece kendi nisbi bağımsız gelişmesine yol açabilmektir. Türkiye bu konuda dünyadaki tek örnektir denilebilir. Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nde yayılmacılık, saldırganlık ve askeri yön bu denli gelişmemiştir. Türkiye alt emperyalizminin askeri yönü benzer ülkelere göre daha gelişmiştir.

Emperyalizmi sermaye ihracından ibaret sananların alt emperyalizmi anlamasını beklememek gerekir. Bu nedenle sonraki yazılarda emperyalizm konusuna gireceğim. Alt emperyalizm kavramına karşı çıkan çok kişi emperyalizmi sermaye ihracına indirgediği için gerçekte emperyalizmi oldukça eksik anlıyor.

ABD'nin eski Dışişleri Bakanlarından Madeleine Allbright'ın yardımcısının sözleri emperyalizmi anlamak isteyen herkes tarafından ezberlenmelidir. Daha önce yazmıştım, yeniden yazayım:

“Piyasaların görünmeyen eli ancak görünen bir yumruğun varlığında işlevini yerine getirebilir. Bu yumruk ABD ordusudur.”

Bu şu demektir: emperyalizm analizi devleti ve orduyu dışlayarak yapılamaz. Sermaye ihracı gibi kapitalist emperyalizmin belirleyici sayılan özelliği ancak dünyanın her yanına yayılmış ABD üslerinin varlığı sayesinde mümkün olabilir. 1945 öncesindeki dönemde de sermaye ihracı büyük oranda askeri işgal ile mümkün olabiliyordu. Bu konuyu sonraki yazıda inceleyeceğim.

ABD ordusu tası tarağı toplayıp ABD sınırları içine dönerse dünya düzeni alt üst olur. Sermaye ihracının güvencesi olan askeri güç kenara çekildiği zaman hep birlikte dünya ticaretinin nasıl sarsıldığını, sermaye ihracının nasıl çöktüğünü görürüz.

Devleti, gizli ve açık zor kullanmayı dışlayan ya da önemsemeyen bir emperyalizm analizi ciddi olarak eksik demektir.

Emperyalizmi sermaye ihracına indirgeyenlerin anlayamadığı da tam olarak budur.

Kürtlerin askeri yönü ağır basan alt emperyalizmi kolayca anlamaları sürekli onunla karşılaştıkları içindir.

Türkiye ordusuyla Rojava'yı değişik parçalara bölerken ve bir bölümünü de işgal ederken sermaye ihracı yapmamıştı. Belki bundan sonra özellikle inşaat alanında yapacaktır. Sermaye ihracı işgalden sonra gelmektedir.

Irak'ın zengin petrol kaynaklarına ABD ve İngiliz şirketleri büyük oranda el koydu. Bu el koyma ancak Irak'ın işgal edilmesinden sonra mümkün olabildi.

Türkiye değişik alanlarda sermaye gücünden çok askeri gücüyle yol açıyor. Suriye ve Irak'ta durum budur. Büyük bir askeri üssün bulunduğu Somali'de de aynı durum vardır. Bu büyük üssün ardından uçak gemisi projesinin geleceği belliydi çünkü Somali'deki üs Akdeniz ile ilgili değildir. Önemli ticaret yollarının geçtiği Hint Okyanusu ile ilgilidir.

Türkiye'nin sermaye gücünden daha fazla askeri gücüne dayanarak ABD ile Rusya arasında oynaması, kendine yol açması en iyi Suriye örneğinde görülebilir. Öncelikle belirtiyim, YPG'nin ABD ordusuyla yakın ilişkisini yanlış bulanlar ahkam kesmekten başka bir şey yapmıyorlar. Bunun yanlış olduğunu söylemek yetmez, doğru nedir, bunun da belirtilmesi gerekir. YPG, ABD veya Rusya gibi büyük bir gücün koruyuculuğu olmadan burada yaşayamaz. İsteddiği kadar silah almış olsun TC ordusunun karşısında tutunması mümkün değildir.

Başlangıçta güvenceleri Rusya idi. Rusya hava sahasını açmadıkça Türkiye'nin Suriye içlerine giremeyeceğini düşünüyorlardı ama bu hesap tutmadı. Almanya gibi Türkiye'yi de ABD'den uzaklaştırmak isteyen Rusya muhtemelen S-400 satışı ve Akkuyu santrali gibi başka ödünler de alarak hava sahasını açtı; sonuç İdlib'in düşmesi oldu. YPG bu durumda ABD'nin himayesine girdi. TC ordusu YPG'ye saldıramıyorsa bu nedenledir.

Başka alternatif var mı? Varsa söyleyin de herkes öğrensin.

Suriye ile görüşmeler yaptılar ama sonuçsuz kaldı. Suriye tam teslimiyet istiyor: YPG dağıtılarak Suriye ordusuna katılmalıdır, özerklik talebinden de vazgeçilmelidir.

Hemen anlaşılabilirliği gibi bu da alternatif değildir. 2011 öncesi duruma dönecekseniz bu kadar savaşa ve kayba ne gerek vardı?

YPG'nin tutumunu hoş bulmayabilirsiniz ama başka çıkış yolu var mıdır?

Türkiye sürekli olarak ABD ile YPG'yi ayırmak için çalışıyor. ABD'nin de kendi hesapları var; YPG'yi İran'a karşı kullanmak istiyor. Tam bir "kimin eli kimin cebinde" durumu var. YPG ile ABD'nin ilişkileri bozulabilir ve o zaman ne olur, bunu o zaman düşünmek gerekir.

Türkiye tipin birisinin iddia ettiği gibi ABD'nin taşeronu mudur?

Öyleyse garip bir durum söz konusudur. ABD taşeronuna karşı YPG'yi koruyor!

Türkiye yoksa Rusya'nın taşeronu mudur?

Doğru tespit, Türkiye'nin özellikle askeri gücüne güvenerek büyük güçler arasında oynadığıdır.

Burada sermaye ihracı görmüyoruz. Suriye için ilerde belki gündeme gelebilir ama hiç gelmese de olur.

Askeri yönü ön planda olan alt emperyalizmi Kürtlerin hemen anlaması normaldir çünkü günlük rakipleridir. Suriye ve Irak yönetimleri arada bir Türkiye'nin ülke sınırları içine yerleşmesini, içerde sürekli operasyon yapmasını protesto ediyorlar ama aldırın yoktur. Türkiye, Irak'ta gayet rahat hareket ediyor ve bunu sağlayan askeri güçtür. Türkiye'nin Irak'ta çok sayıda yatırımı bulunuyor. Dahası Irak'ın yiyecek ihtiyacını büyük oranda Türkiye karşılıyor ama asıl yol açıcı, "ikna edici" olan askeri güçtür.

Sermaye ihracı size bir ülkenin 40 kilometre içine girmenizi ve üsler kurmanızı sağlayamaz.

Suriye'nin de en az yüzde beşini kendisine katmış durumdadır. Bunu sermaye ihracıyla değil, askeri gücüyle sağladı.

Yayılmacılık, komşu ülkenin bir bölümünü kendine katmak emperyalizm değildir de misafirliğe gitmek midir? Burada gizli değil açık işgal vardır. Sermaye ihracı olsa da olur olmasa da olur.

Bundan sonraki yazılarda alt emperyalizmi değil emperyalizmi tartışacağım. Bazı kişiler emperyalizmi anlamadıkları için alt emperyalizmi de anlayamıyorlar.